

La Veu de Tortosa

Setmanari Regionalista

Any IV

13 Abril de 1902

Núm. 125

D. BARTOMEU ROBERT Y YARZABAL

Catedràtic de Medicina y Diputat a Corts

¡HA MORT!

(A. C. S.)

Tortosa y Abril de 1902.

Les filles, fills polítics, nets germans y nebots, Catalunya, y tots los ciutadans, en quins cors batega lo sentiment de sa propia regió, al participar a sos amichs tan dolorosa pèrdia los hi pregunen se serveixin recomanar a Deu l'ànima de tan eminent com benemerit patriei.

Tortosa 13 d'Abril 1902.

[Faint background text from the newspaper's columns, including words like 'Setmanari Regionalista', 'Any IV', and '13 Abril de 1902']

BIBLIOGRAFIA

DERECHO CANÓNICO segun el orden de las Decretales de Gregorio IX por el Doctor D. Ramón O'Callaghan.—Tortosa.—Imprenta de Salvador Isuar.—3 volums en quart major.

En aquets temps en que 'ls sectaris del Naturalisme polítich s' encoratjan de valent pera separar lo que Deu va unt, consummant l' infernal divorci, que en son violat llenguatge 'n diuen, *separació de l' Iglesia y l' Estat* (y, clà y català, no es sino l' Apos-tasia de les Nacions); son verdadera-ment dignes d' astimació y elogi 'ls genis de cap de brot, que prens de sabiduria y zel pera la veritat y la justicia, s' esforçan ab ardidosa pera evitar aqueixa separació sacrílega entre 'ls Fills desnaturalisats y la Amoro-sa Mare dels Homes y de tots los Pobles.

A n' aqueix honros nombre debem col·locar y tenir al eminent canonista y erudit Historiador, D. Ramon O'Callaghan, canonge Doctorat d' aquesta Sancta Iglesia Catedral de Tortosa, y espigolador infatigable de sos gloriosos annals.

Los tres volums que s' han im-premptat no fa gayre, deguts a tan docta ploma, ab lo titol de Dret Danónich, segons l' ordre de les Decretals de Gregori IX, son una mostra clara pera justificar les consideracions a dalt fetes, y brollades de la breu llistó de ses planes.

S' ha proposat lo Sr. O'Callaghan, no solsament fer un llibre que pugui servir de text a n' als que estudian lo Dret de les Decretals, sino donar també una guia a n' als que en mitj de les revesses confusions que han fet naixer en la legislació canónica y civil tantes de disposicions eixides del Govern temporal en nostres derrerries, independentes les unes de l' Autoritat Ecclesiástica, y a voltes contradiguent les altres ses venerables Lleys, han d' aparellarse pera respondrer a les consultes de llurs clients, pera fini 'ls negocis canónichs y civils a n' als Tribunals d' abdos Foros, ó be pera fallar en ells segons l' autoritat que se 'ls hi ha tramesa.

No cal ponderar, ni molt menos escorcollar, les dificultats ab que haurá ensepegat l' autor pera assolir tan nobles fins; puig les deixan ovirar bé prou, ja l' abundancia d' obres que haurá tingut de consultar, ja també lo esgarriades que son les disposicions legals en les diverses Col·leccions legislatives, Documents oficials y de més obres publicades, qnina tasca no es tan fácil d' enllestir com sembla, si no 's compta ab molts d' anys de vigilancia y de ben aprofitat treball.

Ab quant d' ayre hagi triomfat d' eixos esculls lo Sr. O'Callaghan, ho dirém servintnos de les mateixes paraules, pera natros respectables, del que fou insigne canonista y edificant religios, lo P. Lluís Charles, S. J. (Q. A. G. S.)

«La sabiesa del lltre. autor, deya en la seva censura, envers lo Dret Canónich, es innegable; puig que re-uneix ademés d' estudis sólits, nom-

brossos anys d' exquisida práctica curial. Aixís es que la seva obra, es-crita ab un criteri de sava verament católica romana, encloguent no sols tots los articles dels Codichs espanyols que tenen algun parentin ab les materies de les Decrets, sino també alguns dels articles dels nostres Concordats y moltes de respostes de les Sagrades Congregacions Romanes, ab ben triats apondixs, compleix fil per randa l' objecte que 's proposa, xo es, d' escriurer una obra que fos útil als Preberes, y servis ensemps de direcció als advocats, sempre que siguin demanats a consell en assumptos canónichs y civils.»

A n' aquesta obra ha seguit l' autor les mateixes petjades de les Decretals de Gregori IX, compostes pel benemérit català St. Ramón de Panyafort, y que han vingut a esser pera les vinentes Col·leccions canóniques llur exemplar y norma.

Tracta en lo llibre I, de les persones que tenen vara d' autoritat a l' Iglesia. En lo II, del ordre que 's deu observar en los judicis formant abdos lo primer volum.

Lo volum segon, tot ell se descapdella exposant lo llibre III, hont s' esbrinan les coses aixís espirituals com temporals que pertanyen a l' Iglesia.

Lo tercer comprén los llibres IV, que discorre sobre 'l Matrimoni; y V, que estableix los crims y llurs pènes.

Li doném la més coral enhorabona al llustre Sr. O'Callaghan, y desitjém que l' inderecencia del públic espanyol, que sol esser massa pera 'ls llibres científichs y profitosos, fassi una honrosa excepció envers sa obra digna de verdadera recomanació.

Moncada.

Tortosa y Abril de 1902.

Desfent preocupacions

Els enemichs més temibles del catalanisme son els qui no son per ignorancia. Aquestos, tot lo més, no s' atreviran a tocarlo obertament; pró si que boy sempre tenen a la boca que 'l catalanisme no ha concretat la forma de govern en que deuria desenrotllarse l' autonomia, y que per lo tant lo mateix pot declararse republica com monarquich; ó be també qu' encara no ha donat prou proves d' esser suficientment católich, y que ni ha molts de catalanistes lliberals y sens de rel ligió. Y ab aquets arguments y altres ja 'n tenen prou pera anatemisarlo y dir que no vá enloch, qu' es qüestió d' uns quants de Barcelona, y de tres ó quatre de fora. Y 'l trist del cas es qu' aixó no ho diuen persones mancades d' il·lustració, qu, aixís fins fora excusable llur conducta: ho diuen persones qui tenen llur cultura y llurs estudis, y per consegüent una pensa avesada a discurrir sobre del modo d' esser de les coses y llurs causes.

A fi de desfent aquestes tan migrades preocupacions escriurém quatre mots, que ja ni hi ha prou pera aclarir lo que 'ns proposém.

Sobre de si 'l catalanisme no té forma de govern definida es cosa ben certa. Cal obrir les «Deliberacions de Manresa» y s' hi troba tot seguit un criteri d' independència absoluta, que lo mateix té a be que l' autonomia de les Regions espanyoles visqui sota una forma monarquica com republicana; considera aquesta qüestió purament abdicional com realment ho es que hi haigi aquesta forma ó l' altra. Aixó té la seva rahó de ser si 's té en compte la finalitat del catalanisme, que consisteix en reconstruir la substancia, ó sia l' ànima del poble, en quant dona vida als órgans naturals en que viu y 's desentrotlla. També s' esplca per esser molt poch ó gens prácticich preocuparse de la forma governamental del Estat sens haver garantit encara la personalitat del poble català. A mes, Catalunya sola no ha d' esser puig qui ha d' imposar la forma governativa a l' Estat, sino totes les Regions juntes, lo qual es un argument més en corroboració de que 'l catalanisme deu romandre indiferent devant de la mateixa. Salta, donchs, a la vista de que prescindint el catalanisme de les formes de govern que pugui tindre Espanya sota el règim autonómich, obeeix a causes ben intrínseques a la seva naturalesa, que va de drèt a la vindicació de la substancia y de la idiosincracia nacional de Catalunya.

Entrem ara a la part religiosa. Que hi ha catalanistes lliberals, indiferents en materies religioses y mancats de les mateixes, no ho neguem; que n' hi ha de católichs y ben fervorosos ho afirmem. Mes, d' aixó hi haurá motiu pera afirmar que 'l catalanisme es lliberal ó be católich? No. De que hi hagi catalanistes de totes menes no prova sino de que 'l catalanisme es una causa nacional, de tot un poble, que tendeix com a finalitat a reivindicar la personalitat catalana ab tots els seus drets y llibertats, y per lo tant no pot haverhi de cap manera esclussivisme, donchs tots, pró tots els catalans honrats qu' ayment la llibertat de llur Patria poden cooperarhi en aquesta finalitat, y de fet hi cooperan desde que s' uneixen ab llur voluntat y esforç a les justíssimes aspiracions del poble català a una vida autònoma. Si 'l catalanisme no fos aixís, aleshores seria un partit, una secta, una escola que treballaria pera implantar un determinat programa pel estil dels que corren ara; deixaria ab aquest motiu d' esser la causa nacional de Catalunya que redressa l' esperit d' aquesta contra la hegeomania de Castella. Per consegüent, donchs, no es d' estranyar que de catalanistes n' hi haigi de católichs y no católich: essent una acció social el catalanisme deu escoltar a tots els elements de la societat catalana que de veres estiman a la terra catalana; qu' aquesta sia ben católica dependrà que 'ls catalans ho sian el dia que la autonomia s' implanti, y qu' aquests informin mes que cap en l' esperit autonómich de la nova Catalunya; per xo cal que 'ls catalans de bona mena, aquells que sentim l' esperit religios dels nostres antepassats, que gracies a Deu en els anys del catala-

nisme som molts, que 'ns hi posém, y ab nostre esforç procurém imprimir el segell del esperit satalà, que 's profundament cristià, a la transformació que va operantse en tots els ordres de la vida nacional de Catalunya.

Si Deu ho vol y ens lleu continua-rém.

Jordi Jordá.

Tortosa, Abril 1902.

L' obra del Diccionari a la gran illa de Sardenya

Hem rebuda fa poch dies aquesta carta amb que honram avuy les columnes del *Bolletí*. Amb ella veurán els amichs de quina manera s' es conservada la nostra llengua del temps de la nostra dominació dins la gran illa de Sardenya a Italia, y fias a n' he quin punt s' interessan aquells germans nostres por l' obra del Diccionari.

En nom de tots els col·laboradors de Espanya y Fransa enviám a n' aquells germans y companys de Sardenya, honor de la delitosa Italia, la més coral salutació, y los admitem amb tota la nostra ànima a la gran tasca lexicogràfica.

Vetaquí l' estimadíssima carta:

L' Alguer, 28 de Febrer de 1902.

Mossen Antoni M.ª Alcover.—PALMA Revm. Senyor.—Perdoni si m' hé prés la llibertat de endirissarli aquesta lletra, no tenint ama vosté relacions de ninguna manera, las quals, en un modo qualsessia, puguin justificar aquest meu atriviment.

Sabarà vosté que a l' Alguer, en aquest ruconet de Sardenya, un temps agregat a la Corona d' Aragó, després de séculs y séculs, se conserva encara lo català que, ama las costums n' han portat los barcos del Rey. En Pere IV, *Lo Ceremoniós*.

Pero la llengua que parlavan los nostres antepassats, si bé conservada entacte durant la dominació aragonesa en Sardenya, acabada aquesta, no tenint nosaltros mes relacions ama los catalans de fora, y per l' influencia dels diferents dialectos sardos y de la llengua italiana, no ha pogut fer a manco de prendre lo camí de la corrupció.

L' Alquerés d' avuy no es altro que un dialecto ó, per millor diure, un' altra variació de la llengua catalana parlada en Espanya.

Ma no nos escoratgem.

Temps fa, alguns joves amants de tot lo que mereix que sigui conservat per las venturas generacions, se son reunits ama lo ferm proposit de recullir tot lo que encara en l' Alguer se troba en materia de *Folklore*. Haviam ja recullit un bell número de tradicions, usos, costums, rondallas, cançons, etc., quan per medi de un meu amich de Vilanova y Geltrú, lo qual en tant en tant nos envia calqui períodich català, tenim noticia de que a Catalunya era per formarse lo diccionari completó de la sua llengua, y que s' era constituïda una societat de propaganda de dita llengua, sota

la direcció del Dr. Antoni Rubió y Lluch. Segurs de poguer col·laborar nosaltros també per aquesta gran obra del renaixement català, li escrivim, posantnos a la sua disposició.

Vegi lo que diu l' il·lustre català E. Toda, al principi de la sua obra: *La poesia Catalana a Sardenya*;—Perà Catalunya, lo coneixement de la poesia sardo-Catalana te grandísima importància... En l' Alguer, d' avuy hi trobem termes catalans, olvidats a la mateixa Catalunya, y do allà ha de veniros la rahó de moltes lleys filològiques.

Desitjariam sol que los catalans de oltre mar s' interessessin un poch per nosaltros, incoratiantnos y corretginos hon poguessin faltar.

En aquí sem tots joves qu' estímem a n aquesta nostra antiga llengua ama tot l' entusiasmo de que 'ls joves son capassos y volgariam fer per ella de més d' alló que no nos consentin los nostros cervells de vint anys.

Presto li enviarem notas folklòriques escrites com nosaltros parlem, aixó es, com jo li escríu.

Nos fariá un gran favor si nos donguessi l' endirís de una bona gramàtica catalana moderna, y nos enviessi calqui periòdic palmesà.

Tot lo que nos enviará lo recibirem ama gran plaier y lo farem conixer a tots los amants de las lletres catalanas a l' Alguer.

Li envich los saluts de tots los germans de Sardenya y' demananti excusa si li hé parlat així a llarch de las nostras cosas, me dich son servidor y admirador.

Antoni Giuffo.

Alghero, Sardegna, (Italia.)

(Del Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana.)

Cecil Rhodes

Ha mort en Cecil Rhodes, l' home del dia, el "Napoleón africa", com li deyan els seus compatricis, el qui 's pot dir que va fer la gran colonia del Cap, avuy dia teatre de sagnanta lluita, quina iniciació y desenrotllo s' han atribuít en part principalisima a sa innegable activitat y increíble ambició.

Als 17 anys d' edat, va anar al Africa del sur, sense un céntim y patint una grave malaltia. Ha mort als 52, riquíssim y havent gosat fins als últims días d' una salud envejable.

En Cecil Rhodes va al Cap y 's troba en un terrenó desconegut, sense més amichs que sa iniciativa y sa voluntat. Sent a parlar dels camps diamantífers de Kimberley y cap allí dirigeix els seus opasos. Se fá minaire, estalvia sas ganancias, compra y ven diamants y reu, neix una capital.

Ab aquet fonament, s' aplega ab uns quants decidits com ell y constitueix la "De Beers Company", qu' monopolisa l' comerç de diamants, realisant incalculables guanys.

Sen va alashoras de Kimberley y

se estableix al Cap, ahont hi veu un camp més a propósit pera sa activitat. L' elegeixen diputat del Parlament colonial y molt aviat arriba a primer ministre d' aquell Govern.

En 1889, desitjós d' apoderarse de la explotació dels grans terrenos cedits pels matabels al nord del Cap y del Transvaal, terrenos grans com l' Espanya, la Fransa y l' Italia reunidas, funda la famosa *Chartered Company*, quina intervenció en l' esclat de l' actual guerra ha sigut tant comentada en tot el món.

Conegut com era en Cecil Rhodes, com a home de grans iniciativas y encertat punt de vista, varen plourer accionistas, comptantshi a lo millor hi més granat d' Inglaterra inclós els idividuus de la familia Real.

El somni d'aurat den Cecil Rhodes, era sometre tota l' Africa al domini anglés, y per aixó emprengué l' obra d' extendres cap al Nord. El Transvaal se li resisteix, y alashoras ell excita y organisa l' incursió del doctor Jameson, que tan mal resultat tingué pels inglesos y que fou la primera anella d' aquesta cadena d' odis y rancúnias que avuy se va refermant y allargant cada dia més y més. Diaris y revistas, han publicat tota mena d' articles y documents pera demostrar l' interyenció den Cecil Rhodes en aquella escamesa, y son mal exit sigué sens dupte, el principal motiu de las derrotas ayuy experimentadas per Inglaterra. Els boers, engrascats pels seu triomf, y desconfiats dels seus "amichs", els seus inglesos, varen anar durant molt temps preparantse pera la guerra, de manera, que al esclatar aquesta no 'ls hi feya falta absolutament res; ni fondos, ni armament ni decissió, ni odi a Inglaterra.

Durant el siti de Kimberley en Cecil Rhodes era a dins. Els boers tenian un gran empenyo en agafar al qui creyan al principal causant dels seus danys. No varen poderlo grarho. S' aixecá l' siti y, en Cecil Rhodes torna altra vegada a desplegar sa portentosa activitat, reorganisant la Companyia de Boers, y al mateix temps constituint un sindicat de ferro-carrils de la Rhodesia, nom donat als immensos territoris del nord. Las accions d' aquesta nova Companyia se venian ab el 50 per 100 de premi.

Y tot aixó no era sino 'ls preliminars de lo que pensava fer quan se restablis la pau. Quina empresa gigantina tenia preparada aquell cervell incausable?

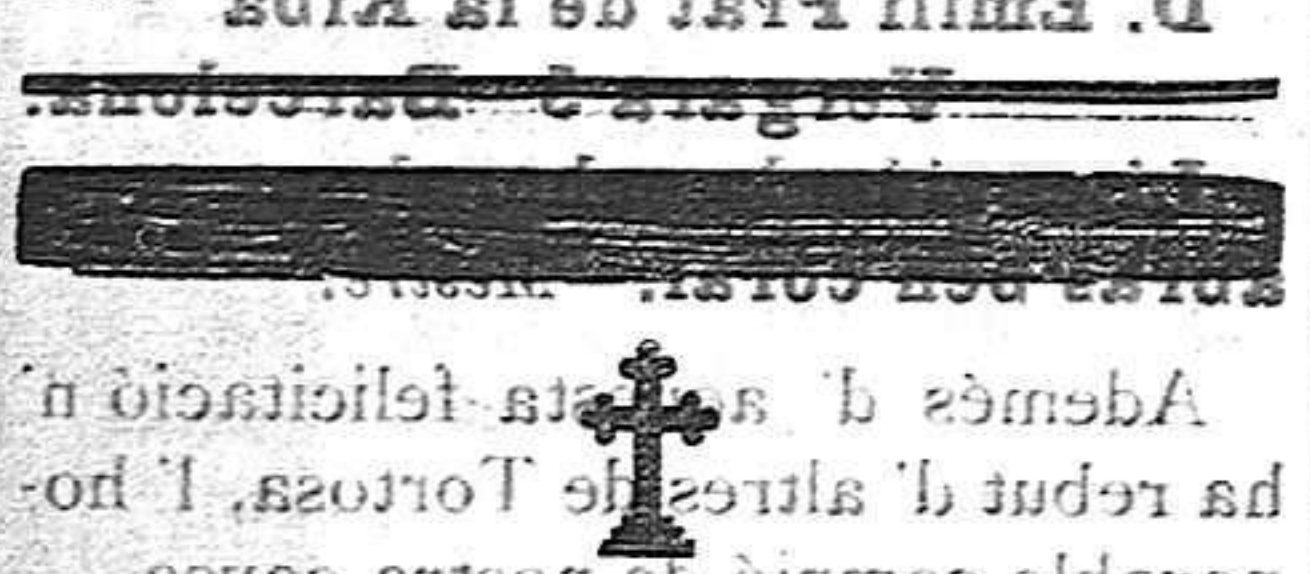
Lo cert es, que ara 's creya poder tocar els beneficiosos resultats de la forma vaga en que 's va redactar la constitució de la *Chartered*. Els limits de la Rhodesia, quedavan sense fixar, y ab aixó restava oberta la porta a l' ambició per anarse extenent per tots cantons y apoderarse de las posesions belgas alemanyas, francesas, etc. de tot lo que les goig.

Y no cal dir si se n hauria apropiat aquest home, que no reparava en medis pera conseguir els seus fins, y per qui res eran ni representavan la destrucció de pobles, de rasses, de regnes, els camps amaratats de sanch y un immens estol de victimas.

Peró l' colós de Nabucodonosor trobá una pedreta que l' enderrocá. El colós de la *Chartered*, que havia anorreat a tants pobles y reys negres, als matabels, als del Mashonoland, a Lobengula, als mafeixos portuguesos, s' ha trobat defurat per un obstácle que jutja insignificant. L' "oncle Pau", el president Oruger va ser la mala sombra den Cecil Rhodes.

Aquet tenia confiansa absoluta en el éxit de la guerra. No li ha pogut veurer. L' home tan alabafat d' uns, tan maleit de altres, ha sigut cridat al tribunal de Deu, abans de que illuis el sol de la pau en els entristits camps de l' Africa del Sud.

D. Emili Prat de la Riba

La mort del Dr. Robert

Es tan dur lo cop qu' ha produhit al nostre cor la mort d' aquest home eminent, que l' dolor no ns permet ni discórrir ni expressar nostre mal filat raciocini. S' enterboleix l' enteniment, s' ennuga l' cor y dels nostros ulls sols surten llágrimes ruhentes.

La separació del Dr. Robert, fá perdre a la terra catalana un de sos mes fermes puntals pera la reivindicació de sa dignitat y de sos furs; a la ciencia médica y a la sociologia un constant cultivador de llurs avensos y profitoses aplicacions en bé de la humanitat; la Espanya y al mon un mirall de dignitat de caracter davant dels atropells de la injusticia y disbauxes del poder desatentat.

Ja qu' avuy no podém mes que fer menció d' aquesta desgracia nacional, que tan d' anyorament, dolor y migrança ha de produirnos, deixarem pera l' número próxim lo tribut d' admiració que debém dedicar a tan eximi patriu, ja que la profunda impresió d' aquestos moments no permet ni al cervell ni al cor consignar la trascendencia del fet que suposa la may prou ben plorada mort del il·lustre y benemérit patriu Dr. D. Bartomeu Robert (q. a. c. s.).

LA REDACCIO.

Tortosa 12 d' Abril 1902

Secció Religiosa

SANTS DE LA SETMANA

Diümenge 11 desp. de Pasqua.

La Divina Pastora.—Dilluns 14 San Pere Gonzalez Telm.—Dimats 15 Sta Basilisa.—Dimecres 16 S. Torribi.—Dijous 17 La Beata Mariana de Jesus.—Divendres 18 S. Eleuteri B.—Disapte 19 S. Lleó IX.

NOTICIES

FUNERALS

Per iniciativa del sábi Canonge Dr. D. Jaume Cararach se ha obert una llista de suscripció per sufragar los gastos d' un solemne funeral que per l' ánima del Dr. Robert se celebrará en la Santa Seu d' aquesta ciutat en un dels dies de la vinent setmana.

Desde l' Alcaldia s' han trasladat a la Biblioteca municipal del Museu, variós caixons ab documents y llibres referents a l' antiga administració y hstoria de la ciutat. N' hi ha molts del sigle XIV y alguns del XV y del XVI, los quals després d' esbrinats donaran molta llum a la confosa historia civil de Tortosa.

Nostre respectable amich lo sábi arqueolech Dr. D. Roch Chabás ha fingut l' atenció d' enviarnos un exemplar del *Genesis del Derecho foral de Valencia*, quina obra acabá de publicar.

Lo llibre es curt, pero enelou un estudi tan minucios del dret valencia, que l' llegidor lo segueix del mateix modo qu' un home de poca vista camina acompanyat d' un guia paciensut y millor avispat.

Ab lo sol nom del autor n' hi ha prou pera comprendre la importancia d' aquet treball meritíssim, pel quin felicitem de tot cor al erudit Dr. Chabás.

El dia de Sant Jordi, 23 del corrent, la "Escola Jordiana Orió" Canigó, dirigida pel mestre Joseph Lapeyra, celebrará un concert en el que s' estrenará entre otras composicions el coral cum 49 de la Passió, segons Sant Mateu de J. S. Bach y el brindis, A. Felip V, pera cinch veus d' home, composició escrita anys enrera pel director de la Escola, don Joseph Lapeyra.

La Unió Catalanista, ha posat a la venda al preu de 25 céntims un, uns distintius imitant esmaltats ab les quatre barras catalanas, propis para colocal en lo traü de la solapa.

Poden adquirirse dits distintius en la Secretaria de la Unió Catalanista, (Canuda 4, principal).

El dia 27 del corrent es la fetxa designada pera verificar la Pellegrinació a la Mare de Deu del Pilar de Saragossa.

D' aquesta diócesis son moltíssimas las personas que volen traslladarse a la Capital d' Aragó al ob-

jecte de desagraviar á la Verge venerada.

Enguay se preparen ab molt entusiasme els Jochs Florals que, per inciativa del eminent literat. En Joan Fastenrach, se celebren fa una quant anys á Colonia. Ja 'ls darrers foren verament lluits, essen Reyna de la Festa, S. A. R. la infanta Na Pau de Borbon, x prenen ti part un bon estol de literats que, ab llurs travalls, contribuexen a enaltir le festa d' amor y cortesia.

Desitjem coralment que 'ls que 's celebren el primer de Maig, tinguen el metex esplendor y lluiment que 'ls passats, puig son festes que diuen molt en favor de la cultura y educació d' un poble.

L' intelligent industrial D. Carlos Chavarría Domingo ha instalat en la Plassa de la Constitució n.º 5, un ben montat, bassar de sastreria baix lo titol *El Siglo*.

Al recomanarlo fem avinent la baratura dels preus y la gracia de la confecció.

Lo dimecres, dia 16, es lo tercer aniversari d' aquella nit espantosa que va omplena de dol á la ciutat al enterarse sos vehins que 'n la casa del Municipi morien acribillats á bales quatre honrats ciutadans, los pobres amichs nostres senyors Queralt, Saçanella, Viñes y Pedret.

Malgrat lo temps transcorregut la causa está poch mes ó menos á l' altura dels primers mesos, tardansa que dona molt, que pensar y molt mes que sentir.

Descansin en pau y preguin ab nosaltres nostres amichs per l' ànima dels malaguanyats tortosins.

Lo dijous va ploure desde la matinata fins al mitjdia. La pluja ha sigut prou general en lo nostre terme, quins camps han quedat ben assahorats.

En lo número extraordinari qu' ab motiu de son primer any de publicació ha fet *El Liberal* de Barcelona, entre altres sorpreses y trobem la següent:

"Un periódico, que, como *El Liberal*, ha sostenido una campaña de pacificación de los espíritus en Cataluña, consiguiéndolo en gran parte, es algo más que un periódico; es un benemérito de la patria. *Marqués de Marianao*."

Com lo Sr. Marqués de Marianao no te cap maldecap, se creu que están ell tranquil la pacificació del mon es cosa segura.

Y de les revolines que hi hagut en un any á Barcelona no se 'n ha enterat lo Sr. Marqués?

Corren uns beneyts en aquestos temps de tranquilitat... política!

Als salons de l' antiga societat *Círcol d' Artesans* s' han fet refor-

mes d' importancia, quines millores ens están demostrant lo zel de la Junta Directiva que les acaba de portar á cap.

Segons noticies dintre de poch sortirà la convocatoria pera oposicions á les rectories vacants en la diócesis.

Ha prés possessió del carrech de Governador militar del Castell de San Joan d' aquesta ciutat lo segon Tinent D. Eustaquí Gonzalez Sanchez.

Al enterarnos los dimars de que havia sortit de la presó nostre estimadíssim amich D. Enrich Prat de la Riba, Director de la *Veu de Catalunya*, depositarem á les 8 del matí, en l' Administració de Correus d' aquesta ciutat lo telegrama següent:

D. Emili Prat de la Riba
Vergara 5—Barcelona.
Li enviém la enhorabona y un abrás ben coral.—Mestre.

Además d' aquesta felicitació n' ha rebut d' altres de Tortosa, l' honorable campió de nostra causa.

Rebí novament lo Sr. Prat de la Riba la expressió de nostra amistat y adhesió.

Lo diumenge al vespre, després d' una llarga y fadigosa malaltia, va morir la estimada y virtuosa Sra. D.ª Maria de la Creu Bartual, esposa de nostre benvolgut amich y compatrici l' escriptor D. Frederich Pastor y Lluís.

Al enterro, que 's verificá l' di llums pel matí, hi concorregueren infinitat de persones, resultant un acompanyament tan numerós com lluit.

LA VEU DE TORTOSA al associarse á la pena de tan volguda familia recomana á sos amichs n' obliden en sas oracions l' ànima de la difunta, per la quina també preguém.

A. C. S.

Avuy se celebrarán al ermitori de Mitj-Cami los cultes següents en honor de la Santíssima Verge de la Providencia.

Desde 'l trench de l' auba se dirán misses resades en l' Altar major del santuari, cantantse á les nou la Missa solemne ab orquesta, en la que oficiará lo M.ltre. Sr. Canonge Doctoral Dr. D. Ramon O'Callaghan y predicará lo Reverent Dr. Mossen Manel Marco.

Per la tarde á les tres y mitja se cantarà l' Sant Rosari, després del quin se celebrarà la tradicional processó pels voltans de la ermita ab acompanyament d' una de les bandes de música de la ciutat.

Se troba á nostra població, desde fa alguns dies, nostre volgut amich D. Cels Gonis, Enginyer y escrip-

tor catalá, qui está arreplegant notes pera la monumental *Geografia de Catalunya* que está escribint.

La *Rierada* periódich catalanista d' Arenys de Mar, ha tingut lo felis pensament de publicar unes targetes postals commemoratives del desenari de la proclamació de les Bases de Manresa, quines targetes dedica á la "Unió Catalanista", destinant al fondo de propaganda de la mateixa lo deu per cent del producte de la venda. Dites targetes se venen al preu de deu cèntims A les entitats catalanistes se 'ls fa un deu per cent de descompte.

Ab tota la rahó del mon se queixen los vehins del carrer de Moncada del abandono en que té l' Municipi lo tros de cloaca que compren desde l' carreró del Bou al Convent de la Purissima. La brutizia no tan sols brolla pel carrer sino que, degut al embossament del conducte les materies fecals s' escampen pels pous de les cases posant en grave perill la vida dels habitants.

Aquest descuit es massa escandalós, per lo que preguém al Sr. Alcalde se serveixi atendre tan justes reclamacions.

Diu lo nostre confrare *Llevor*, de St. Feliu de Guixols;

"La dimecres de la present setmana (de setmana santa), fou cridat á declarar, en lo Jutjat d' instrucció de la Bisbal, nostre company de causa y Centre, el Sr. Pere Pascual, firmant de l' article "Los termes de nostre problema", que publica *Llevor* en lo nombre del dia 2 d' aquest mes.

El delicté per el quin s' instruelx el sumari, es el de rebelló, y confiem que d' ell res n' ha de resultar en perjudici de uostre amich, á qui tractarem de sostenir ab totes nostres fórses."

Lo mateix pensém nosaltres, pero si per causes estranyes no fós aixís al seu costat ens tenen los estimats companys de *Llevor*.

Ha arribat á Tortosa, procedent de Barcelona, nostre respectable amich M.ltre. Sr. Dr. D. Jaume Cararach, Dignitat de Mestrescola d' aquesta Santa Seu.

Siga ben vingut.

En la funció dramática que 's celebrá l' diumenge en lo teatre del *Gimnasio de Sant Lluís* se posá en escena les comedies següents: "Los secuestradores", "Cor de roca", "Un cèssant", y la joguina "Parada y Fonda".

Durant los entreactes va tocar la música de *Santa Cecilia*.

Los joves aficionats desempnyaren llurs papers d' una manera tan acertada, que 'ls aplaudiments resultaren continuats en los diferents passatjes de tota la funció, presen-

ciada, aquesta, per nombrosa concurrència.

Les tropes de guarnició á nostra ciutat han fet aquestos diferents excursions pels encontorns de Tortosa.

Segons diuen els periódics de Barcelona, Mossén Jacinto Verdguer, sembla que comença á senyalar algún indici de millora, encara que molt lleugera, en la gravíssima malaltia que fa dies sofreix.

En la vila de Sant Sadurn de Noya, començarà á publicarse dintre de poc, un setmanari catalanista.

INCREDIBLE VERITAT

Unica y veritable ocasió pera gastar los quartos com cal en regalos d' importancia, quin valor supera se npre al seu cost. Objectes d' or de lley garantizat (18 quilats) y enlluhernadors brillants, quimicament perfectes, de mes válua per son constant esplendor y llimpiesa, que 'ls verdaders. Descomposició de llum, llimpiesa, lapidació perfecta, imitació maravillosa.

5.000 pesetas

á qui distingeixi aquestos brillants Alas-ka dels lligitims. Gran Premi en la Exposició de Paris

Anell pera home, or brillant 50 ptas.
» » » brillant molt gros 100 »
Agulla pera home. 25 »

Anell pera senyora ó senyora 25 »

Arracades (parell) pera senyora 25 »

Arracades (parell) pera senyora 50 »

Arracades (parell) pera senyora brillant molt gros 100 »

Arracades (parell) pera noyas (verdader regalo). 25 »

S' anvien per correu franch de tot gas- to, en caixetas certificadas y declaradas mercancias, pera tota Espanya y Illas.

No se servirá cap pedido que no vinga acompanyat de son import en billets del Banc d' Espanya, en carta certificada ó valor declarat.

Pera la mida de les anells basta pendrer ab un fil la grossaria del dij.

No 's fan desquents; no 's donen representacions ni s' envien catalechs, dibuixos ni mostrars.

Al comprador que no estiga conforme ab la mercancia si li tornarán los quartos totseguit.

Dirigirse al representant general y únich de la Societat d' Or y Brillants:

Asis: Aveska, G. A. Buyas, Bono, 104 y 106, Milán. (Italia).

Tortosa. Imp. FOGUET, P. Hospital.